

Иван Вазов

Коприва

Трънчев попита:

– Познаваш ли таз госпожа?

– Не. Шик, прелестно облечена.

– Аз казвам: великолепно.

– Някоя големкиня?

– Да, и аз затова ѝ свалих шапка... На всеки случай...

– Тя забеляза твоята вежливост и ѝ стана приятно... Та и аз неволно слезнах от тротоара да ѝ дам път... Има в нея нещо наложително. Аристократизъм... Ах, чакай, и стражарят ѝ направи чест. Имаш право.

– Аз ти казвам... Големкиня е.

Госпожата, която даде повод на тоя разговор между двама млади хора – Трънчев и Трифонов – минаваше вече нататък, съдружена от една друга госпожа, по-просто облечена. Наистина първата привличаше общо внимание по богатството и модността на накита си (ротонда-боа – маншон – прелест!), както труфилото ѝ, тъй и маниерите и цялото ѝ същество издаваха охолната слободия и горделивост на едно високо обществено положение.

Тоя ден беше света неделя. Двамата приятели се отбиха у Панаха да четат вестници, после седнаха да играят на табла.

Когато стана часът единайсет и половина, станаха и излязоха.

* * *

– Тук ще е – каза Трънчев, като се спря пред една къща в улицата ..., със скромен изглед отвън, с четири прозорци, окичени с цветя в гърнета, вехти и напукани.

– Казаха ни надясно от фурната: тази е – потвърди другият, като търсеше да види на вратата картичка.

– Сега е най-удобно време за това посещение... А ние Ще го пропуснем в безполезно лутане... Тия еднообразни софийски улици!

Поозърнаха се, за да питат някого. Тогава съгледаха в дъното на двора вехта, прихлупена къща с две стаички. През прозореца им се мярнаха хора. Трънчев отиде да попита там. Той прегазил с мъка една локва пред самата врата и почука на нея. От слабо побутване тя сама се отвори и пред очите на посмутения Трънчев се представи една скромна гледка на сиромашка трапеза: мъж и млада жена обядваха на една масичка, половината от която бе заловена от книжа и други вещи.

На тая импровизирана трапеза, в една пръстена разлата паница, стоеше някакво ястие от буренак, което изпущаше пара. От нея Трънчев разбра, че това ястие беше варена коприва. Това беше всичкият им обяд

на тия сиромаси хорица. Стаицата, малка и бедно постлана, с едно желязно легло в ъгъла, с въздух, позавонял на кухня, служеше за гостна, за спалня и за трапезария. И облеклото на двамата хора, които Трънчев заваря при трапезата, хармонираше с бедната обстановка на жилището им. Мъжът, облечен в лекав сюртук над бяла колосана риза, на която за икономия ръкавите и яката бяха извадени и турени на леглото; съпругата му, в една дрипава басмена рокля, пристлана с избеляла престилка с вежди петна по нея, получени от службата ѝ в кухнята. Тип на бедно чиновнишко семейство. При появляването на Трънчева жената се изчерви цяла, като че я уловиха в някакво престъпление, и се вмъкна засрамена в другата стаичка, която служеше за кухня.

Трънчев се извини и попита за къщата на големеца.

– Насреща, през пътя, в двора!... – оправя го мъжът с лека досада и хлопна вратата подире му.

Трънчев се върна при другаря си с някаква особена, зачудена усмивка по лицето.

– Ти, Трифонов – обърна се той към другаря си, като излязоха на улицата, – слушал ли си пословицата: „Коприна носи, коприва яде“?

– Да. Какво?

– Там живее „големкинята“ и мъжът ѝ. Обядваха. Знаеш ли какво им беше обядът? Коприва! Когато „големкинята“ позна, че аз съм оня, който ѝ се поклоних одеде, тя сякаш потъна в земята от срам, бега веднага. При първо виждане не можах да я позная – толкова се беше предрипавила... Любопитно е кои са тия господа. Трябваше да дойдем в София, за да видим такива чудеса.

Те се спряха пред портата, която им беше показана.

– Не му знам името, един писар, не знам в кое управление – отговори на питането им слугата, който излизаше из двора на големеца.

– Трънчев – забеляза Трифонов, – това да ти е урок; друг път пести поклоните си – за истинските големци.

– Няма нищо бе, брате: казвай всекиму аго – да му е драго! – отговори шеговито Трънчев, като бутна високата вратня.

КРАЙ

Източник: Словото
Набиране: Надежда Владимирова

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/3803>]